

Kisalföldi homokpuszta

Honvédelem és természetvédelem a Kisalföldön

LIFE08/NAT/H000289

Tisztelt Természetvédő Barátunk, Kedves Olvasó!

A Life+ közösségi program finanszírozásával 2009 februárjában négy szervezet együttműködésével, a hazai honvédelmi-természetvédelmi akciósomag részeként, elindult a *"Kiemelt fontosságú Pannon homoki élőhelyek helyreállítása és megőrzése katonai használatú területeken a Kisalföld térségében"* (LIFE08 NAT/H/000289) elnevezésű Kisalföldi Homokpuszta projekt.

Ahogy arról már a korábbi hírlevelünkben tájékoztatást adtunk, a projekt nem kisebb feladatokat tűzött ki célul, mint a kisalföldi meszes homokpuszta, ezen belül is a honvédelmi használatban lévő győrszentiváni gyakorlóter természet értékeinek és biodiverzitásának megőrzését, a leromlott élőhelyek helyreállítását és egyes fajok populációjának megerősítését, valamint a katonai tevékenységek és a természetvédelmi célok optimális összehangolását.

A 2017. évi hírlevél keretében szeretnénk Önt tájékoztatni a projekt After-Life szakaszának elmúlt időszakban történő aktuális eseményeiről. Konzorciumunk a projekttel kapcsolatban fontosnak tartja a minél szélesebb körű civil együttműködés kialakítását. Köszönjük, hogy Ön is figyelemmel kíséri a projekt alakulását! Véleményét, hozzászólását továbbra is szívesen fogadjuk az admin@kisalfoldilife.hu e-mail címen!

A projekt az Európai Unió LIFE+ programjának támogatásával valósul meg.

Az Európai Unió LIFE+ programja keretében a kisalföldi meszes homokpuszta katonai használatú területeinek természetvédelmi célú helyreállítására, valamint az élőhelyek és fajok megőrzésére a HM Védelemgazdasági Hivatal, a Budapesti Erdőgazdaság Zrt., a Fertő-Hanság Nemzeti Park Igazgatóság és az Aquaprofit Zrt. által alkotott konzorcium 1,26 millió euró Európai Unió támogatást nyert el. Hírlevelünkben folyamatosan tájékoztatjuk Önt a projekt aktuális tevékenységeiről, az elmúlt időszak történéseiről, eseményeiről, illetve rendezvényeinkről. Köszönjük, hogy Ön is figyelemmel kíséri a projekt alakulását!

Kisalföldi homokpuszta

Honvédelem és természetvédelem a Kisalföldön

LIFE08/NAT/H000289

Legeltetéssel a homoki gyep élőhelyek állapot javításáért

A Kisalföldi Homokpuszta Life+ projektterületen végzett természetvédelmi munkálatok célja, hogy a Natura 2000 területen megmaradt pannon homoki gyeppek állapotát megőrizzük és javítsuk. A helyreállítási munkák keretében, a területen található természeti értékek megóvását szem előtt tartva 2014-ben kezdődött el a magyar szürke szarvasmarha legeltetése.

A projekt fenntartási feladatok keretében a Budapesti Erdőgazdaság Zrt. 2017. évben is folytatta a szilajtartású marhagulya legeltetését. Az összesen 212,96 ha területen a magyar tarka szarvasmarha és a juh legeltetési képességeit is felmérésre kerültek. A 2017. évi legelési eredmények vizsgálatát követően kijelenthető, hogy a szigorú természetvédelmi felügyelet alatt végrehajtott, kombinált legeléssel lehet a szélsőséges időjárás mellett is eredményes gyepgazdálkodást megvalósítani. A legeltetés terén

természetvédelmi szempontból tapasztalható eredményesség arra sarkalta a Fertő-Hanság Nemzeti Park Igazgatóságot és vele együtt a Természetvédelmi Hatóságot, hogy kezdeményezze a legeltetéssel érintett területek 370 ha nagyságúra növelését.

2017-ben is folytatódott a Pannon homoki gyepp maggyűjtése

Kisalföldi homokpuszta Life+ projekt területén 2017-ben az alábbi gyeppfajok magjainak kézi erővel történő gyűjtése, valamint vetésre alkalmas állapotra előkészítése valósult meg:

Kézi erővel történő maggyűjtés	Begyűjtött mennyiség
Pusztai árvalányhaj (<i>Stipa pennata</i>)	2 kg
Csomós ebír (<i>Dactylis glomerata</i>)	200 kg
Sima komócsin (<i>Phleum phleoides</i>)	110 kg
Barázdált csenkesz (<i>Festuca rupicola</i>)	155 kg

A Budapesti Erdőgazdaság Zrt. munkatársai a Kisalföldi homokpuszta Life+ projekt területén 16 ha kiterjedésű, géppel járható gyeptársulás lekaszását, rendszerezését és a lekaszált növényi anyag bálázását, valamint a téli szálláshelyre történő beszállítását és deponálását végezték el.

A géppel gyűjtött növényi anyagból kézi erővel történt a magcséplés, majd ezt követően összesen 660 kg kicséplelt mag került a zsákokba.

Továbbra is fő cél az invazív fajok visszaszorítása

A projekt egyik fő célja az országos természetvédelmi oltalom alatt álló projektterületről a lágypuszták és fászszerű özönnyenyek kiszorítása. A projekt területet körbeölelő magán és állami területeken továbbra is jelentős az özönnyenyek előfordulása, az innen érkező friss, illetve a talajban található magkészlet az előzetes várakozásoknak megfelelően folyamatos intézkedéseket tesz szükségessé a visszatelepedés és terjedés megakadályozása érdekében. A Budapesti Erdőgazdaság Zrt. a terület kezelőjeként mechanikai (legeltetés és kaszálás), illetve vegyszeres védekezéssel akadályozza meg a helyreállított területeken az özönnyenyek elterjedését. A 2017-ben a vegyszerezés kezelésre alkalmas időszakban nagyon csapadékos volt az időjárás, ezért az akác esetében csak 177 ha terület kíméletes kezelésére (ecsetelés, pontpermetezés) volt lehetőség.

Kisalföldi homokpuszta

Honvédelem és természetvédelem a Kisalföldön

LIFE08/NAT/H000289

A bálványfa, nyugati ostorfa, ezüstfa, és selyemkóró kézi vegyszeres kenése 230,79 ha nagyságú területen valósult meg.

A Győr-Moson-Sopron Megyei Kormányhivatal Győri Járási Hivatal, mint természetvédelmi hatóság 2017. november 7-én megtartott helyszíni bejárásáról készült jegyzőkönyvében az utókezelések eredményességét igazolta. A meghagyott, őshonos fa- és cserjefoltok lassú terjedése, a gyepek regenerációja folyamatos. A projektidőszak alatt elvégzett, helyenként meglehetősen drasztikusnak tűnő beavatkozások megteremtették a lehetőségét a homoki élőhelyek természetes fejlődésének. Az extenzív módszerekkel végzett fenntartó kezelések biztosítják a cél élőhelyek fennmaradását.

Az élővilág változásának nyomon követése

A Fertő-Hanság Nemzeti Park Igazgatóság továbbra is folytatja a terület élőhelyeinek, védett, illetve jelölő fajainak vizsgálatát. Az utókezelések hatásainak és eredményességének kutatását négy mintavételi párosban (kezelt, kezeletlen) vizsgáljuk a fontosabb csoportokra (növényzet, bogarak, pókok, hangyák, egyenesszárnyúak), illetve folytatódott a vetéssel és spontán gypesedéssel helyreállított területek fejlődésének összehasonlító vizsgálata. A kutatások részletes eredményei az Igazgatóság honlapján (<https://www.ferto-hansag.hu>) folyamatosan elérhetők.

A terület kisemlős faunáját korábban nem vizsgálták, ezért 2016-2017-ben részletes faunisztikai vizsgálatokat végeztünk a projektterületen és környezetében. A gyepek kisemlős faunája meglehetősen fajszegény, de a cserjések és természetes erdőfoltokban számos ritka faj fordul elő. Az egy hétig tartó élvefogó csapdázásos vizsgálatok során 7 kisemlős faj 97 példánya került kézre a mintaterületeken, legnagyobb számban a sárganyakú erdeieger, valamint a védett keleti cickány jelenlétét bizonyítottuk az érintett kisemlős közösségekben. A térségben, hasonlóan a Dunántúl többi részéhez, tapasztalható a pírógégér agresszív terjedése.

A Kisalföldi Homokpuszta LIFE+ sikertörténete a Nyerő Magyarok oldalán

Kisalföldi Homokpuszta LIFE+ projekt sikertörténete felkerült a Nyerő Magyarok web és facebook oldalára, ahol az elmúlt évek sikeres LIFE projektjei kerülnek bemutatásra. „Az utóbbi évtizedben

Kisalföldi homokpuszta

Honvédelem és természetvédelem a Kisalföldön

LIFE08/NAT/H000289

Magyarország sokat tett a katonai használatú területek természeti értékeinek megőrzéséért, amely közül kiemelkedő jelentőségű a 2010-2015 között zajlott Kisalföldi Homokpuszta projekt” – olvasható az oldalon megjelent összeállításban.

A sikertörténetet leíró [cikk](#) megtekinthető a Nyerő Magyarok weboldalán.